

• виховної роботи в межах виховної системи закладу (це робота ради з виховної роботи, заступників із виховної роботи, студентські ради, самодіяльні колективи, загін волонтерів, клуби за інтересами тощо). Також виховний вплив викладача на студентів через настанови, нагадування, попередження, переконання, пораду, прохання, похвалу (схвалення), оцінювання й спонуки.

Висновки. Таким чином, технології формування духовних цінностей студентів - це динамічний та інноваційний процес який вимагає значної уваги з боку держави та суспільства. Для розвитку духовного потенціалу зараз починають створюватись всі умови, впроваджуються нові технології для подальшого сталого розвитку духовних надбань. Студенти можуть збагачуватись на лекціях, диспутах, бесідах, також саморозвиватись, брати участь в різних іграх та змаганнях з даної тематики і розвивати свою духовність у процесі волонтерської діяльності.

Список використаної літератури:

1. Васильченко О. Професійні цінності соціальної роботи: соціокультурний аспект. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* Вип.3.2013.С.84-89.
2. Коломієць О. Б. Формування духовної культури майбутнього фахівця в соціокультурних умовах сьогодення. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/120.pdf>
3. Лучанінова О. П. Духовна культура студентів вищих навчальних закладів в умовах соціально-гуманітарної кризи. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля.* Вип. 2. 2015. С. 15–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduer_2015_2_3
4. Полтавська Н.А. Формування духовних цінностей старшокласників засобами мистецтва. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2009/09pnaszrn.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
5. Сарри Р. Отбор студентов и обучение их социальной работе. *За пределами ухода в сообществе: Опыт нормализации и интеграции.* Киев. Амстердам: Ассоциация психиатров Украины, 1996. С. 59–69.
6. Сіданіч І.Л. Актуальні проблеми духовно-морального виховання студентської молоді. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/2552/1/Sidanich%20I.L..pdf>
7. Тряпицина С. Ю. Менеджмент в образовании : учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. Москва: Издательство Юрайт, 2018. 413 с. URL: https://stud.com.ua/86960/menedzhment/tehnologizatsiya_osviti
8. Тюптя Л.Т., Іванова І.Б. Соціальна робота. Теорія і практика. Київ: ВМУПОЛ «Україна», 2004. 408 с. URL: https://pidruchniki.com/12461220/sotsiologiya/profesiyni_tsinnosti_sotsialnoyi_robot
9. Чахадзе А. Духовний світ особистості та духовні цінності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* Херсон, 2014. С. 83 - 86. С. 85. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILE=&S21STR=vknup_2014_1_26.
10. Щербина С. М. Духовний розвиток та формування духовної культури особистості – найважливіші завдання сучасної освіти. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pfto_2016_50_38.pdf

Науковий керівник: к. пед. н., доцент Майборода Г. Я.

А. В. Дудар

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ПРОБЛЕМИ ТА ПОТРЕБИ СУЧАСНИХ МОЛОДИХ СІМЕЙ

На сьогодні дослідження сім'ї в Україні та практична робота зі сім'єю є доволі популярним напрямком соціальної роботи. Зростають як кількісно, так і якісно установи та організації, що займаються проблемами сім'ї на державному рівні.

Разом із тим сучасна сім'я переживає складний етап своєї еволюції - перехід від традиційної моделі до нової. З кожним роком збільшується кількість цивільних шлюбів, де панівне положення займають молоді пари. Скорочується кількість укладених шлюбів і зростає кількість дітей, народжених поза шлюбом. Достатньо великою залишається кількість

сімей (майже 70% від загального числа), де розірваний шлюб, але є діти. Лише 67% сучасних сімей становлять прості сім'ї, що складаються з подружньої пари з дітьми або без них. Істотно змінюються роль сім'ї та види сімейних відносин; іншими стають система влади і підпорядкування в сімейному житті, ролі і функціональна залежність подружжя, становище дітей. Серед інших сімейних проблем слід зазначити: погіршення дитячо-батьківських взаємин; загострення суперечностей між партнерами в орієнтації сім'ї на демократичний (з боку жінок) або патріархальний (з боку чоловіків) розвиток та дисфункціональний розвиток сім'ї [1, с. 67].

Тому актуальним залишається питання дослідження сучасного стану молодих сімей і визначення їх основних проблем і потреб із метою покращення соціальної роботи із таким сім'ями, що і стало **метою** нашої статті.

Для вивчення ситуації в сім'ї та виявленні на цій основі оптимальних напрямків роботи з нею нами було опитано 10 молодих сімей м. Черкаси.

Більшість молодих сімей, які проживають у м. Черкаси, живуть з батьками чоловіка (40,2%) або з батьками дружини (16,1%). Окремо від батьків живуть 43,7%. Ці сім'ї мають хороші відносини з батьками (50,7%), непогані (23,4%), погані з батьками чоловіка (25,9%).

Сучасну молоду сім'ю найбільше турбують такі питання, як: підготовка до народження та виховання дитини та її освіта (36,5 %), придбання власного житла (40%), працевлаштування одного із подружжя (11,3%), економічні негаразди нашої держави (8,7%).

За результатами опитування лише 22,7% молодих сімей задовольняє їх матеріальний стан, 37% - частково задовольняє і 40,3% - не задовольняє.

За отриманими даними виявлено, що у молодих сімей найбільше проблем виникає з матеріальних, житлових питань та відносин з батьками (58%), матеріальної залежності від батьків (29,4%), чоловік мало часу приділяє дружині (8%). Ніяких проблем не виникає лише у 4,6% сімей.

У наш час у відносинах між молодим подружжям найбільш важливими є: кохання та дитина (8,3%); взаєморозуміння, повага, довіра (41,7%); взаєморозуміння та підтримка (16,7%); взаєморозуміння (33,3%).

На думку опитаних, більшість розлучень серед сімей виникають через зраду, матеріальні проблеми (41,7%); матеріальну нестачу та відсутність взаєморозуміння (28,1%); недовіру, збайдужіння в почуттях (30,2%). Складовими щасливого шлюбу для них є взаєморозуміння серед подружжя (57%); гармонія в сексуальних стосунках та подружня вірність (22%); матеріальне благополуччя (33,3%).

Для вирішення своїх проблем та покращення життя своєї сім'ї молоді сім'ї хотіли б скористатися порадами таких спеціалістів: сімейного психолога (58,3%), юриста (29,4%), педіатра та економіста (9,6%), консультації не потрібні (2,7%).

Отже, у сучасних молодих сімей існує велика кількість проблем, які необхідно вирішувати. Для цього необхідна ефективна державна політика, щодо розвитку сім'ї, цілеспрямована діяльність центрів і служб, які мають займатися проблемами молодих сімей та підготовкою їх до народження й виховання дітей у сучасних умовах життєдіяльності. Для досягнення своїх цілей соціальна робота з молодими сім'ями повинна бути ретельно продумана, обґрунтована та спиратися на програму, у якій закладено зміст, форми і методи соціально-педагогічної роботи.

Список використаних джерел:

1. Алєшина Ю.Е. Цикл розвитку сем'ї: Исследования и проблемы. *Вестник МГУ. Психология*. Сер 14., 2018. № 2. с. 60-72.

Науковий керівник: д. пед. н., професор Лещинський О.П.